OEEren 24. Osasun Biltzarra

OSASUN HEZKUNTZA

Euskal ikasleen osasun-hezkuntza eraldatzeko aukera

- Zer ikasten dute?
- Zer EZ dute ikasten?
- Nork agintzen du hezkuntza edukietan?
- Nahikoa ahal da?
- Aukera

Osasun edukiak ikasgaiak	**Lehen hezkuntza (12 urte)** **LH**	**Derrigorrezko Bigarren hezkuntza (16 urte)** **DBH**	**Batxilergoa (18 urte)**
Natur zientziak Heziketa fisikoa	2 blokean: gizakia eta osasuna Anatomia-fisiologia Zentzumenak, nerbio sistema Nutrizioa Erreprodukzioa Gaixotasuna eta osasuna Ohitura osasungarriak Lehen sorospenak		
Biologia Heziketa fisikoa *Hiritartasunerako hezkuntza*		Giza gorputzaren antolaketa Elikadura eta nutrizioa Nutriziorako aparatuak Harreman funtzioak Giza ugalketa	
Anatomia (hautazkoa) Biologia Zientzia garaikideen ikasgaia		Osasuna eta gaixotasuna	Immunologia Anatomia aplikatua (arte ederretan)

BATXILERGOAN ZER?

Hautofrogaren eragina

2010. Urtetik aldaketa

eman ta zabal zazu

Universidad del País Vasco

Euskal Herriko Unibertsitatea

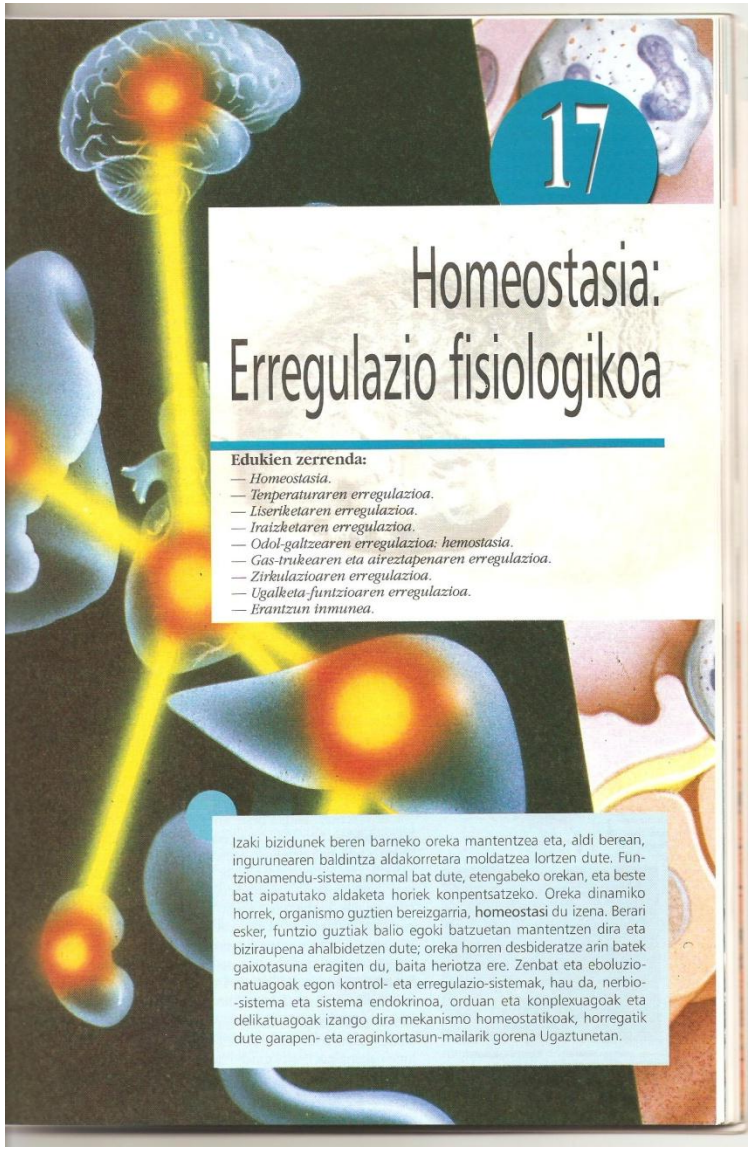

17

Homeostasia: Erregulazio fisiologikoa

Edukien zerrenda:

— *Homeostasia.*
— *Tenperaturaren erregulazioa.*
— *Liseriketaren erregulazioa.*
— *Iraizketaren erregulazioa.*
— *Odol-galtzearen erregulazioa: hemostasia.*
— *Gas-trukearen eta aireztapenaren erregulazioa.*
— *Zirkulazioaren erregulazioa.*
— *Ugalketa-funtzioaren erregulazioa.*
— *Erantzun inmunea.*

Izaki bizidunek beren barneko oreka mantentzea eta, aldi berean, ingurunearen baldintza aldakorretara moldatzea lortzen dute. Funtzionamendu-sistema normal bat dute, etengabeko orekan, eta beste bat aipatutako aldaketa horiek konpentsatzeko. Oreka dinamiko horrek, organismo guztien bereizgarria, **homeostasi** du izena. Berari esker, funtzio guztiak balio egoki batzuetan mantentzen dira eta biziraupena ahalbidetzen dute; oreka horren desbideratze arin batek gaixotasuna eragiten du, baita heriotza ere. Zenbat eta eboluzionatuagoak egon kontrol- eta erregulazio-sistemak, hau da, nerbio-sistema eta sistema endokrinoa, orduan eta konplexuagoak eta delikatuagoak izango dira mekanismo homeostatikoak, horregatik dute garapen- eta eraginkortasun-mailarik gorena Ugaztunetan.

Zer EZ dute ikasten?

- Sorospen maniobrak
- Fisiologia basikoa (nerbio sistema)
- Hormonak eta sexu heziketa (Ziklo obarikoa)
- Drogetako eraginak gorputzean
- Higienea
- Gaixotasunak

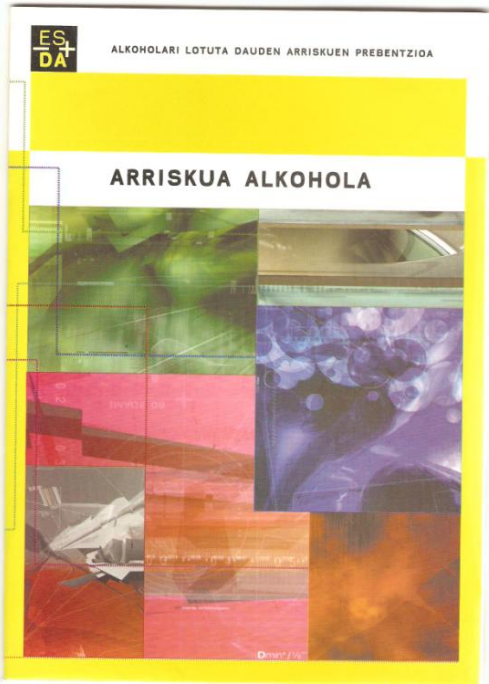

Nork agintzen du hezkuntza edukietan?

- **Espainia: hezkuntzako ministerioa (% 65)**
- EAE/Nafarroan: goberno autonomoak
- Ikastegietan: irakasle eta arduradunak
- Argitaletxeak/ berritzeguneak/ modak
- *Prebetzio zerbitzuak (udalak)/ osasun zentroak*
- *PEDAGOGOAK*

Gaur eguneko aukera

- LOMCE
- HEZIBERRI
- EKI proiektua (ikastolak)
- **EUSKAL CURRICULUMA**

Heziberri: oinarrizko konpetentziak

3. Zientziarako konpetentzia: Natura-zientziak.
Nork bere burua eta natura ulertzea, norberaren eskarmentu zein ezaguerak eta zientzia-metodologia erabiliz, eta horren guztiaren bitartez ondo jabetzea giza jokabideak norbanakoongan eta naturan dituen eraginez, eguneroko bizitzako egoeretan arduraz jokatzeko.

6. Motrizitaterako konpetentzia: Gorputz-hezkuntza
Motrizitatea eraginkortasunez erabiltzea bizitzako zenbait esparru eta jardueratan, baita jarduera fisiko eta kiroletan ere, eta gorputzaren bitartez ideien eta emozioen berri eman eta besteen gorputz-adierazpenak modu egokian interpretatzea eta balioestea.

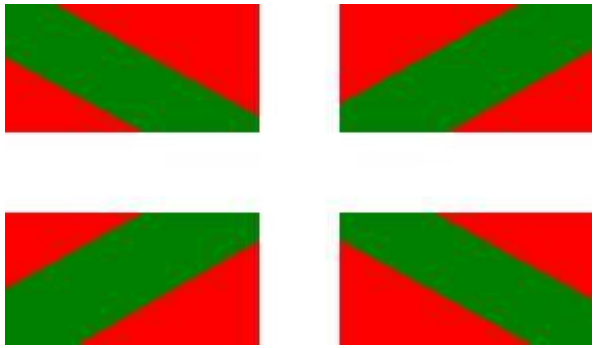

pdf - Adobe Reader
Ventana Ayuda
73 / 80 119%
Herramientas Coment

OINARRIZKO KONPETENTZIA GILTZEI BURUZKO PROPOSAMENEN ARTEKO ERLAZIOA

UNESCO	EUROPAR BATASUNA	LOE[7]	175/2007 DEKRETUA EAE	HEZIBERRI 2020	
				Zeharkakoak edo orokorrak	Espezifikoak edo diziplinarrak
Ezagutzen ikastea	Ikasten ikastea	Ikasten ikastea	Ikasten ikasteko konpetentzia	Ikasten ikasteko konpetentzia: Pentsatzen jakitea eta ikastea	
Egiten ikastea	Ekimena eta ekintzaile-espiritua	Autonomia eta gizarte-ekimena	Norberaren autonomiarako eta ekimenerako konpetentzia	Norberaren ekimenerako konpetentzia: egiten eta ekimenez jokatzen jakitea	
Elkarrekin bizitzen ikastea	Konpetentzia interpertsonal eta zibikoak	Gizarterako eta herritartasunerako konpetenzia	Gizarterako eta herritartasu-nerako konpetentzia	Gizarterako konpetentzia: Elkarrekin bizitzen jakitea	Gizarterako konpetentzia: Gizarte-Zientziak
Izaten ikastea		Autonomia eta gizarte-ekimena	Norberaren autonomiarako eta ekimenerako konpetentzia	Autonomiarako konpetentzia: izaten jakitea	
	Ama-hizkuntza	Hizkuntz-komunikazioa	Hizk[illegible]iorako kon[illegible]	Komunikazio-konpetentzia eta konpetentzia digitala: Komuni-katzen jakitea	Komunikazio-, hizkuntza- eta literatura-konpetentzia: Hizkuntak eta Literatura
	Atzerriko hizkuntzak				
	Konpetentzia digitala	Informazioa trata-tzeko konpetentzia eta konpetentzia digitala	Info[illegible]ko eta tek[illegible]abiltzeko		
	Matematika, Zientziak eta Teknologia	Matematika	Mate[illegible]npetentzia		Matematikarako konpetentzia: Matematika
		Ingurune fisikoaren ezaguera	Zientzia-, Teknologia- eta Osasun-kulturako konpetentzia		Zientziarako konpetentzia: Naturaren Zientziak
					Teknologiarako konpetentzia. Teknologia
	Kultura-kontzientzia eta adierazpena	Giza- eta arte-kulturarako konpetentzia	Giza- eta arte-kulturarako konpetentzia		Arterako konpetentzia: Musika eta Dantza Arterako konpetentzia: Plastika eta Ikus-entzunezko adierazpena

heziberri 2020.pdf - ... Microsoft PowerPoint ... ES

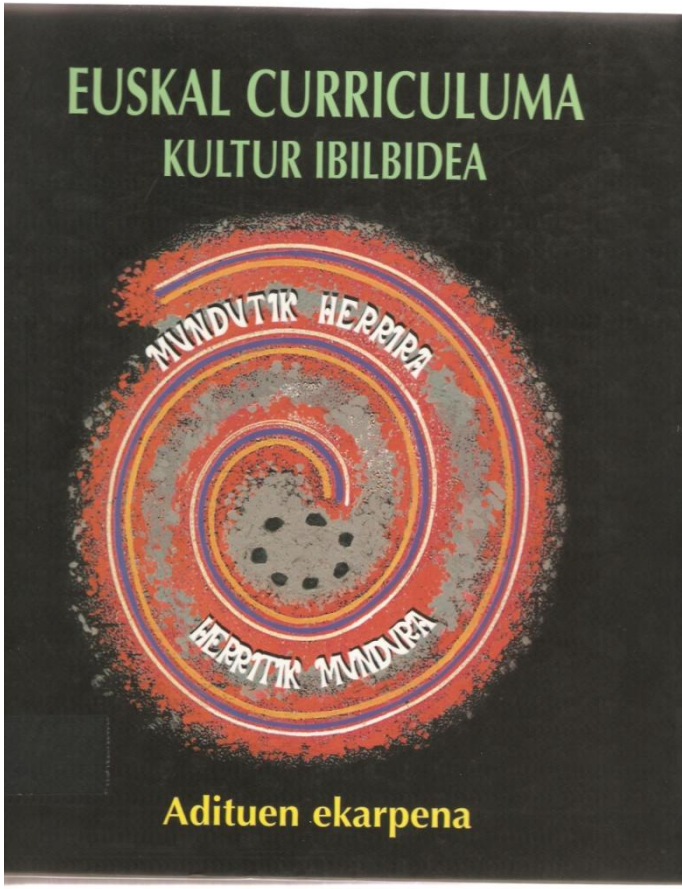

EDUKIAK:

1- GIZA ANATOMIA ETA FISIOLOGIA
2- SEXOLOGIA
3- MEDIKUNTZA ZIENTZIAK (GAIXOTASUNAK)
4- FARMAZEUTIKA

2004

MEDIKUNTZA ZIENTZIAK
(GAIXOTASUNAK)

- Osasuna-gaixotasuna, promozioa eta prebentzioa
- Osasun egoera Euskal Herrian
- Gaixotasunak: neoplasiak, mentalak, endokrinoak, bihotzekoak, arnas bideetakoak,…
- Farmakologia

2013 Inkesta medikuntza lehen mailako ikasleak emaitzak

- Oinarrizko anatomiako kontzeptuak gehienek ezagutzen badituzte ere, ikastetxe askotako ezagutza maila oso eskasa da
- Orohar nerbio sistemaren fisiologia gutxi ezagutzen da (drogamenpekotasuna)
- Patologia (gaixotasunak) ez dira ia ematen.
- Promozioa eta prebentzioa oso gutxi ematen da.

NAFARROKO HEZKUNTZA SAILA

Schools for health in Europe

- Elikadura
- Ariketa fisikoa

Gráfico 2.3: Estatus de la educación para la salud en el currículo y/o los documentos oficiales en educación primaria (CINE 1) y secundaria inferior (CINE 2), 2011/12

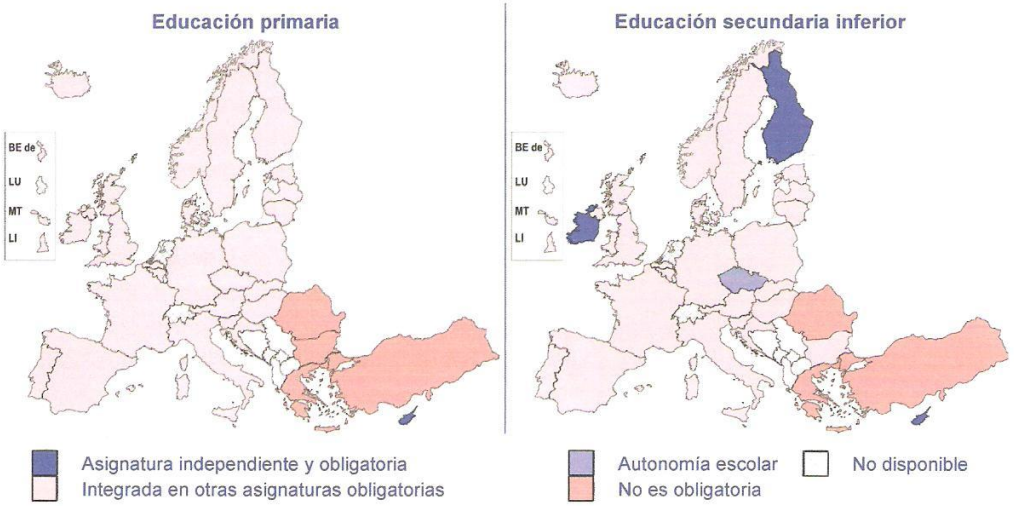

Fuente: Eurydice.

Nota explicativa

National Health Education Standars

1995

http://www.cdc.gov/healthyyouth/sher/standards/

Elkarte medikuak

- American Cancer Society
- American Association for Health Education
- American Public Health Association
- American School Health Association
- The Society of State Leaders of Health and Physical Education

standarrak

Estándar 1	ikasleek osasuna hobesteko eta gaixotasunen **prebentziorako** kontzeptuak ulertuko dituzte
Estándar 2	ikasleek **osasun jokabidetan** eragina dituzten faktoreek aztertuko dituzte : familia, ikaskideek, kultura, komunikabideak eta teknologia.
Estándar 3	osasuna hobetzeko **balizko informazioa**, produktuak eta zerbitzuak lortzeko gaitasuna erakutsi behar dute
Norma 4	osasuna hobetzeko eta osasun-**arriskuak saihesteko komunikazio** gaitasunak erakutsi behar dituzte
Estándar 5	ikasleek gaitasuna erakutsi behar dute osasuna hobesteko **erabakiak** hartzean
Estándar 6	ikasleek osasuna hobetzeko helburu **trebetasunak** lortzeko gaitasunak erakutsi behar dituzte
Estándar 7	ikasleak osasuna hobetzeko jokabideak eta **arriskuak murrizteko** gaitasunak erakutsi behar dituzte
Estándar 8	ikasleak **osasunaren aldeko komunikazio** gaitasunak landuko dituzte familia eta komunitatearen aurrean

Osasuna, Pertsonen Eskubidea, Guztion Ardura

Euskadirako Osasun Politikak Osasun Plana 2013-2020

2013ko abendua

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

Gazterian ohitura osasuntsuak hobetzea eta jarrera arriskutsuak murriztea.

EKINTZAK

4.4.1. Gazteentzako osasun-kontsulta zehatzak ezarri, batez ere emakumeentzat (hezkuntza afektibo-sexuala, erasoa, genero-indarkeria eta berdinen arteko indarkeria, mendekotasunak).

4.4.2. Eskolako curriculumean jarrera osasuntsuei (elikadura osasuntsua, ariketa fisikoa, alkohola, tabakoa eta mendetasunak, harreman afektibo-sexualak) buruzko kontzeptu, prozedura eta jarreren eduki eta gaitasunak sartzea sustatu.

4.4.3. Indarkeriaren aurkako, eta batez ere genero-indarkeriaren aurkako, sentsibilizazio eta prebentzio-programak garatu, hezkuntzan eta erkidegoan.

4.4.4. Euskadiko Bide Segurtasuneko Plan Estrategikoaren esparruan sektore anitzetan esku hartzeko neurriak sustatu eta babestu, gazteek trafikoko gorabehera/gertaera/kausen ondorioz duten istriputasa murrizteko.

4.4.5. Herri-mailan Gazte Planaren garapena sustatu, erkidego-ekintzako programen bidez (Osasuna, Hezkuntza eta udalak, etc.), aisialdi aktiboa eta osasuntsua indartzeko.

4.4.6. Partaidetza, gazteen elkartegintza, boluntario-lana eta belaunaldien arteko harremanak sustatu. Horretarako, Gazteria eta Familia Arloekin batera jarduteko prozedura eta protokoloak ezarri.

4.4.7. Hezkuntza afektibo eta sexuala sustatu gazte eta nerabeen artean, Osasuneko, Hezkuntzako eta Gazteriako sektoreekin batera jardunda.

4.4.8. Ariketa fisikoarekin eta elikadura osasuntsuarekin lotutako beste ekintza batzuk 5. Arloan daude jasota.

88 ORRIALDEAN

Ondorio nagusiak

- *Hezkuntzako Lege aldaketek ez dute errazten osasun jakintza iraunkor eta minimo bat*
- *Sakabanaketa ugari dago osasun edukietan*
- *Osasun profesionalen aholkuak ez dira behar beste aintzat hartzen*
- *Euskal curriculuma giltza izan daiteke egoera aldatzeko.*

haize berritu!

Sortzen-Ikasbatuaz

EUSKAL HERRIA

ikastolenelkartea

ueu

udako euskal unibertsitatea

CYRE
ESKY
PACO
ESTÁ EN NUESTRAS MANOS
ENTRE NOS MAINS, C'EST POSSIBLE

JARDUNALDI PEDAGOGIKOAK: sarrera

Izenburu honekin egun gure ikastoletan zientzien irakaskuntzari ematen diegun garrantziaz kontzientzia hartu nahi izan dugu. Estrategiak ezagutu nahi ditugu zientziaheziketa hain beharrezkoa dugun gizartean era autonomoan, kritikoan eta erantzukizunez jokatu ahal izateko.

ALDAKETAK DITUZTENAK

• **Batxilergotik.** Selektibitaterik ez da izango. Aski da batxilergo amaierako proba gaindituta. Sarbidea arautu dezakete unibertsitateek, baina gehienez ere sartzeko notaren %40 zehaztu ahalko dute —gaur egun selektibitateak egiten duen bezala—.

• **Lanbide heziketatik.** Unibertsitate bakoitzak zehaztuko du sarbidea: ikasgai batzuetako notaren arabera, azterketa bat...

• **Beste sistema batetik.** Unibertsitate bakoitzak zehaztuko du nolakoa izango den sarbidea: ikasgai batzuetako notaren arabera, azterketa bat... Iparraldeko ikasleei eragingo lieke.

• **Unibertsitateko titulua dutenak.** Jada unibertsitateko titulua dutenen sarbidea arautu ahalko dute unibertsitateek.

LOMCE

3. Para el segundo ciclo de Educación Infantil, las enseñanzas artísticas profesionales, las enseñanzas de idiomas y las enseñanzas deportivas, el Gobierno fijará los objetivos, competencias, contenidos y criterios de evaluación del currículo básico, que requerirán el **55 por 100** de los horarios escolares para las Comunidades Autónomas que tengan lengua cooficial y el 65 por 100 para aquellas que no la tengan

LOMCE

Disposición adicional cuarta. ***Promoción de la actividad física y dieta equilibrada.***

Las Administraciones educativas adoptarán medidas para que la actividad física y la dieta equilibrada formen parte del comportamiento infantil y juvenil. A estos efectos, dichas Administraciones promoverán la práctica diaria de deporte y ejercicio físico por parte de los alumnos y alumnas durante la jornada escolar, en los términos y condiciones que, siguiendo las recomendaciones de los organismos competentes, garanticen un desarrollo adecuado para favorecer una vida activa, saludable y autónoma. El diseño, coordinación y supervisión de las medidas que a estos efectos se adopten en el centro educativo, serán asumidos por el profesorado con cualificación o especialización adecuada en estos ámbitos.

OSASUNAREN ALDEKO GOBERNANTZA

A.1.- SAILEN ARTEKOA

1.

Osasun Planaren Zuzendaritza Batzordea 2013-2020

OSAKETA

BATZORDEBURUA Lehendakaria

SAILBURUORDE-MAILAN

ORDEZKATUTAKO ARLOAK Lehendakaritzaren Idazkaritza

Nagusia

Teknologia, Berrikuntza eta Lehiakortasuna

Merkataritza eta Turismoa

Nekazaritza, Arrantza eta Elikagaigintza Politika

Gizarte Politikak

Etxebizitza

Ekonomia eta Aurrekontuak

Hezkuntza

Kultura, Gazteria eta Kirolak

Osasuna

Osakidetza

Ingurumena

Garraioak

Lurralde Plangintza eta Hirigintza

- Los Estándares Nacionales de Educación de la Salud (NHES) fueron desarrollados para establecer, promover y apoyar los comportamientos que mejoran la salud de los estudiantes en todos los grados, desde pre-kinder hasta el grado 12. El NHES proporcionan un marco para que los maestros, administradores y encargados de formular políticas en el diseño o la selección de los planes de estudios, la asignación de recursos para la instrucción y el logro del estudiante estudio y el progreso. Es importante destacar que proporcionar los estándares para estudiantes, familias y comunidades con las expectativas concretas de educación para la salud

Standard 1 Ikasleak osasuna hobetzeko osasunaren sustapena eta gaixotasunen prebentzioa loturiko kontzeptu ulertuko dituzte .

Standard 2 Ikasleak familiako , ikaskideek , kultura , komunikabideak, teknologia eta osasun -jokabideak buruzko beste faktoreen eraginak aztertuko dituzte .

Standard 3 Ikasleak gaitasuna baliozko informazioa, produktuak eta zerbitzuak sartzeko osasuna hobetzeko behar den erakusteko.

Standard 4 Ikasleak pertsonarteko komunikazio-trebetasunak erabili osasuna hobetzeko eta osasun-arriskuak saihesteko edo murrizteko gaitasuna erakusteko.

Standard 5 Ikasleak erabakiak hartzeko gaitasunak erabiltzeko osasuna hobetzeko gaitasuna erakusteko.

Standard 6 Ikasleak helburu -ezarpena trebetasunak erabili osasuna hobetzeko gaitasuna erakusteko.

Standard 7 Ikasleak osasuna -hobetzeko jokabideak landu eta ekiditeko edo osasun-arriskuak murrizteko gaitasuna erakusteko.

Standard 8 Ikasleek , familiari eta komunitateko osasun- langileen alde gaitasuna erakusteko.

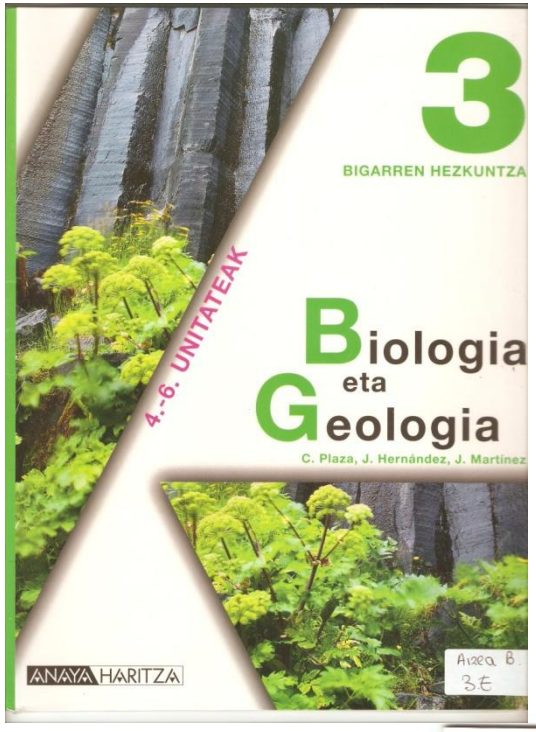
3
BIGARREN HEZKUNTZA
4.-6. UNITATEAK
Biologia eta Geologia
C. Plaza, J. Hernández, J. Martínez
ANAYA HARITZA
Area B.
3E

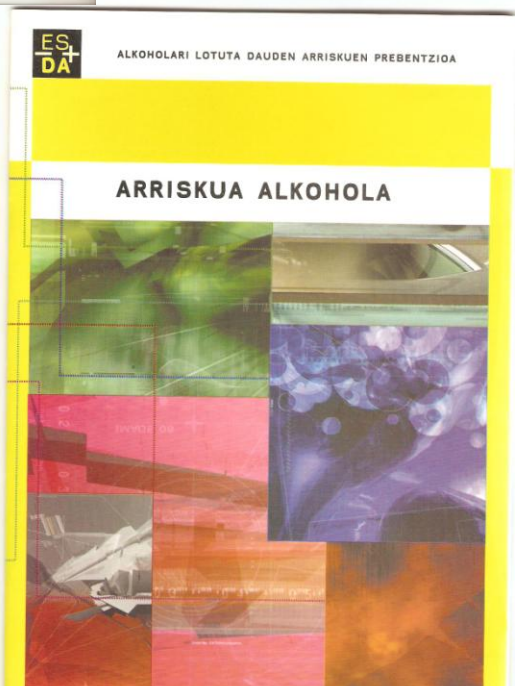
ES DA
ALKOHOLARI LOTUTA DAUDEN ARRISKUEN PREBENTZIOA
ARRISKUA ALKOHOLA

1
DBH 3. unitatea
NATuraren zientziak
Bizidun ugari, naturaren opari
eki PROIEKTUA
ikaselkar

EUSKAL CURRICULUMA
KULTUR IBILBIDEA

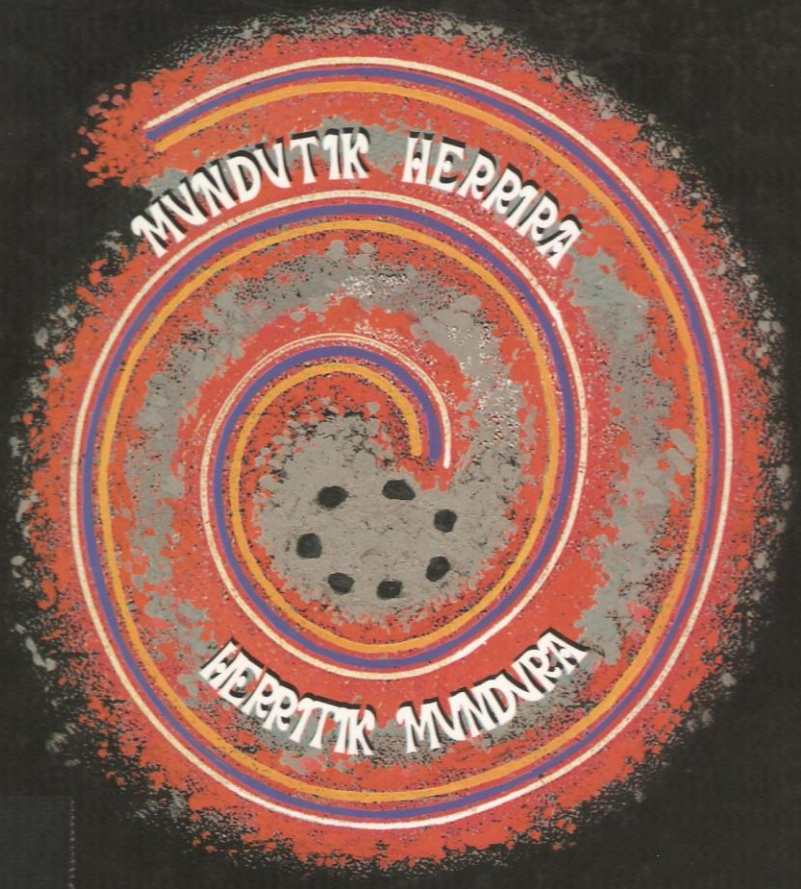

Adituen ekarpena

Kultura Zientifikoko Katedra | Zientzia Kaiera - Windows Internet Explorer

http://zientziakaiera.com/kultura-zientifikoko-katedra/

Archivo Edición Ver Favoritos Herramientas Ayuda Convertir Seleccionar

Kultura Zientifikoko Katedra | Zientzia Kaiera

Página Herramientas

ZIENTZIA KAIERA

Hasiera | Kultura Zientifikoko Katedra | Zientzia Kaiera | Harremanetan Jarri

Kultura Zientifikoko Katedra

Zientzia eta teknologiaren menpekoa den gizarte batean bizi gara, eta aldi berean, oso mugatua da jendeak gai horiei buruz duen ezagutza. Carl Sagan zientzialari eta dibulgatzaileak idatzi zuen bezala, *"horixe da deskalabrurako biderik onena"*.

Hain garrantzi handikoak izanik, oso arriskutsua da jendeak zientzia eta teknologiari buruzko ezagutza gutxi edukitzea, hartu behar diren erabaki asko irizpide egokirik gabe hartzea gerta daitekeelako. Bai **gizabanako gisa, bai taldeko kide gisa, gizakiok erabaki asko hartzen ditugu, eta horietako askotarako dauden aukeren artean erabakitzeko orduan, irizpide zientifiko-teknologikoak -oso oinarrizkoak badira ere- garrantzizkoak izan daitezke**. Izan ere, irizpide egokirik gabe, herritarrok errazago egongo gara boteredunen edo manipulatzaileen menpe. Eta horretarako, garrantzitsua da gutxieneko zientzia-ezagutza edukitzea.

Zientzia da giza kulturaren zati handi bat eta zientziaren oinarriak ezagutu gabe kultur ondorearen zati hori gabe geldituko litzateke jendea. Hori ere gutxieneko zientzia-ezagutza edukitzeko beste arrazoi on bat da.

eman ta zabal zazu

Universidad del País Vasco | Euskal Herriko Unibertsitatea

Kultura Zientifikoko Katedra

Cátedra Cultura Científica

Internet 100%

Inicio | Osasun hezkuntza OEE | Kultura Zientifikoko K... | ES | 17:40

1. Herriko jaiak dira, eta Zaloa zure kuadrillarekin afari-merienda egitera irten da. Ondo pasatu du, baina izan da bere arreta piztu duen hainbat gertakari: gazte talde ugari *botelloia* egiteko prest; zabor ugari lurrean (plastikozko botilak, edalontziak…) eta izugarrizko zarata, besteak beste. Ohitura horiek pertsonengan ondorioak eduki ditzaketela pentsatuta, txostenaren 3. atala horren ingurukoa izango dela erabaki du. Lagun iezaiozu sortu duen eskema edukiz betetzen.

a) Zer ondorio ditu zaratak gizakiaren bizi-funtzioetan? (Arrazoitu zure erantzuna)

b) Zaloak alkoholaren gaiaz herriko gazte batzuekin hitz egitean jaso dituen erantzunak aztertu ondoren, idatzi erantzun bakoitzak osasunean dituen ondorioak.

Edukiak (heziberri 2020)

Garrantzi zientifikoa: edukiek bat etorri behar dute egungo jakintza
zientifikoekin, azalpenak emateko ere baliagarri izan behar dute (hots,
esanguratsuak izan behar dute zientzialari eta irakasleentzat), eta funtsezkoak
izan behar dute curriculumeko arloak eta ikasgaiak ulertzeko eta ondoren
ikasteko.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
EDUCACIÓN INFANTIL
EDUCACIÓN PRIMARIA
EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA
BACHILLERATO
PROGRAMAS DE CUALIFICACIÓN PROFESIONAL INICIAL
CICLOS FORMATIVOS DE GRADO MEDIO
ENSEÑANZAS ELEMENTALES DE MÚSICA Y DANZA
ENSEÑANZAS PROFESIONALES DE MÚSICA Y DANZA
GRADO MEDIO DE ARTES PLÁSTICAS Y DISEÑO
GRADO MEDIO DE ENSEÑANZAS DEPORTIVAS
0 1 2 3 4 5 6 7
ENSEÑANZAS UNIVERSITARIAS
CICLOS FORMATIVOS DE GRADO SUPERIOR
ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS SUPERIORES
GRADO SUPERIOR DE ARTES PLÁSTICAS Y DISEÑO
GRADO SUPERIOR DE ENSEÑANZAS DEPORTIVAS

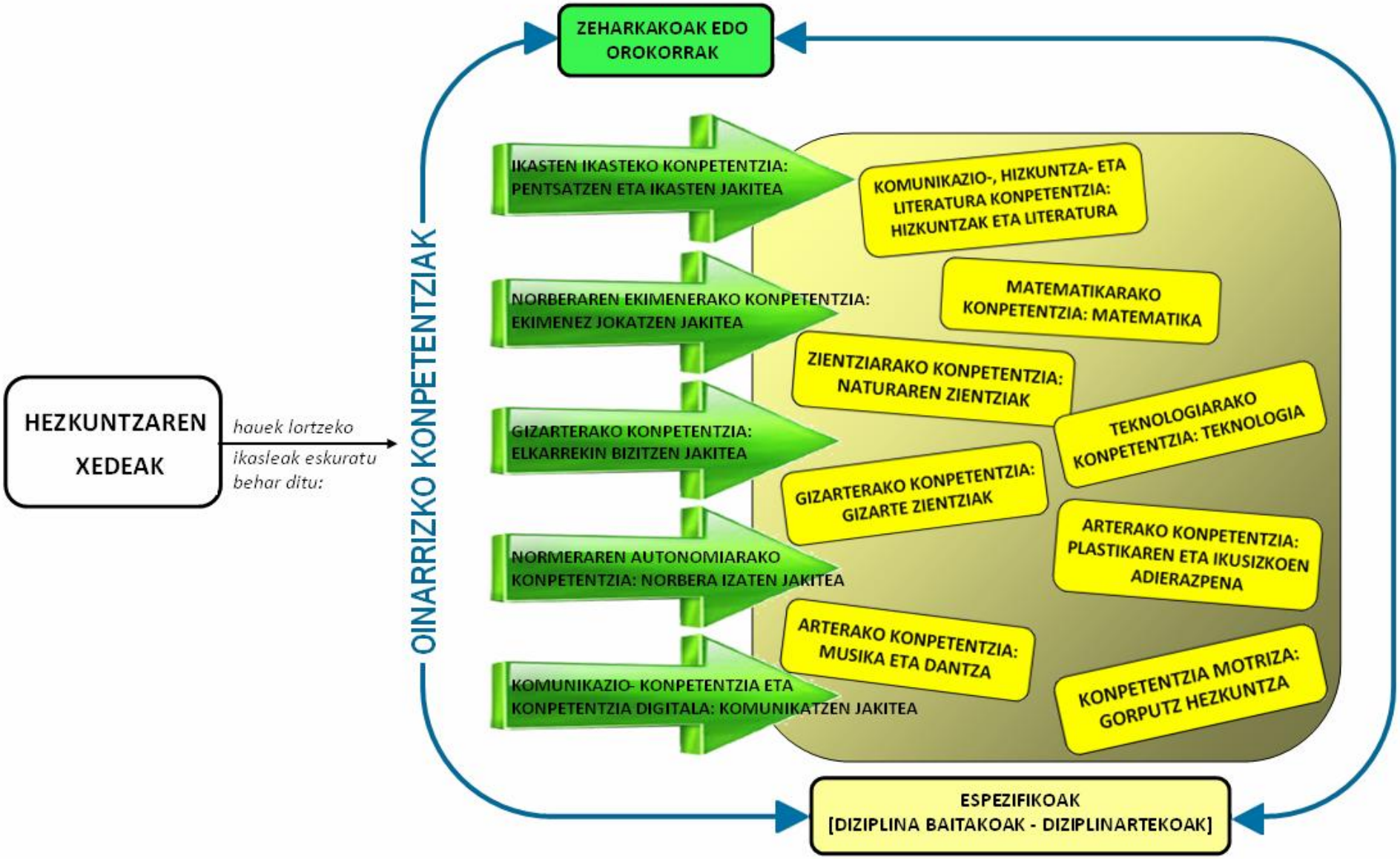
ZEHARKAKOAK EDO OROKORRAK
HEZKUNTZAREN XEDEAK
hauek lortzeko ikasleak eskuratu behar ditu:
OINARRIZKO KONPETENTZIAK
IKASTEN IKASTEKO KONPETENTZIA: PENTSATZEN ETA IKASTEN JAKITEA
NORBERAREN EKIMENERAKO KONPETENTZIA: EKIMENEZ JOKATZEN JAKITEA
GIZARTERAKO KONPETENTZIA: ELKARREKIN BIZITZEN JAKITEA
NORMERAREN AUTONOMIARAKO KONPETENTZIA: NORBERA IZATEN JAKITEA
KOMUNIKAZIO- KONPETENTZIA ETA KONPETENTZIA DIGITALA: KOMUNIKATZEN JAKITEA
KOMUNIKAZIO-, HIZKUNTZA- ETA LITERATURA KONPETENTZIA: HIZKUNTZAK ETA LITERATURA
MATEMATIKARAKO KONPETENTZIA: MATEMATIKA
ZIENTZIARAKO KONPETENTZIA: NATURAREN ZIENTZIAK
TEKNOLOGIARAKO KONPETENTZIA: TEKNOLOGIA
GIZARTERAKO KONPETENTZIA: GIZARTE ZIENTZIAK
ARTERAKO KONPETENTZIA: PLASTIKAREN ETA IKUSIZKOEN ADIERAZPENA
ARTERAKO KONPETENTZIA: MUSIKA ETA DANTZA
KONPETENTZIA MOTRIZA: GORPUTZ HEZKUNTZA
ESPEZIFIKOAK
[DIZIPLINA BAITAKOAK - DIZIPLINARTEKOAK]